

УДК: 378: 351.851 (4-6 ЄС) + (477)
 DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2017-12-19>

Ольга Михайлівна Присяжнюк,
 кандидат філологічних наук,
 доцент кафедри гуманітарних та природничих дисциплін,
 Міжрегіональна Академія управління персоналом,
 вул. Фрометівська, 2, м. Київ, Україна

АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ МОВНОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТАХ ПОЛЬЩІ ТА УКРАЇНИ

З огляду на актуальність реформ у рамках інтеграції української освіти в модель європейської освіти у статті здійснено порівняльний та факторний аналізи організації мовної освіти з викладання офіційно-державних мов в університетах Польщі та України. Виокремлено ідентичні та специфічні ознаки структурно-змістового характеру польської та української систем мовної освіти, при цьому об'єктом дослідження виступили кафедральна будова, дисциплінарне навантаження та фахова кваліфікація. Виділено передові здобутки польського педагогічного досвіду, вартого застосування щодо модернізації мовної освіти України з пропозицією виконання конкретних завдань, а саме: сьогодні варто виокремити із загальномовних філологічних факультетів самостійні україністичні факультети; впровадити нові, програмно удосконалені, мовні дисципліни; оновити та конкретизувати стосовно окремих галузей знань дисципліну «Українська мова професійного спрямування»; увести і поширити дисципліну «Культура української мови»; розглянути можливість запровадження фахової кваліфікації «Викладач української мови як іноземної» за програмою магістрів.

Ключові слова: мовна освіта, національна філологія, державна мова, офіційна мова, виш, факультет, кафедра, дисципліна, Україна, Польща.

Вступ

Мовна освіта є одним із пріоритетних напрямів у механізмі євроінтеграції України. В епоху глобалізації нагальним є питання державномовної політики та одночасного плюрилінгвізму [2]. Останнім часом ця проблема є популярною у публіцистичній площині. Зокрема йдеться про інтерес до Закону України № 2145-VIII «Про освіту» [3], який набрав чинності 27 вересня 2017 року, і мовні положення якого (ст. 7 про мову освіти в Україні) викликали занепокоєння таких країн ЄС, як Польща, Румунія, Угорщина, Греція, Болгарія. А тому, з огляду на резонанс проблеми та у світлі наукового дослідження нами механізму інтеграції української освіти в модель європейської освіти, актуальним є аналіз організації мовної освіти стосовно викладання офіційно- чи державно-національних мов в університетах України та вище названих країн ЄС, зокрема Польщі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав досить однобоке сприйняття дослідниками освітньо-мовної євроінтеграції України, коли найчастіше висвітлюються проблеми викладання англійської мови у вітчизняних вишах та питання методики викладання української мови як іноземної. Немає наукових розвідок з вивчення досвіду викладання державних / офіційних мов у країнах ЄС та, зокрема, Східної Європи, дослідження механізму пропагування ними своїх державних мов. Хоча застосування європейської практики в українській освіті є своєчасним, особливо щодо вироблення ефективного механізму органічного впровадження державної мови у всі сфери суспільного життя. У деяких наукових працях питання україн-

ської мови подається з погляду декларування її державного статусу. Так, І. П. Лопушинський говорить про провідну роль державної мови у вищій школі як визначального чинника формування фахівця для національної держави, здатного забезпечити функціонування української мови в усіх сферах комунікації українського суспільства, на всіх рівнях повсякденної мовленнєвої практики; автор поетапно описує правове становлення української мови як державної впродовж новітньої історії України [4]. Л. Бублик розглядає питання мовної політики України як необхідність популяризації української мови зовні, наприклад, через введення її викладання за кордоном, що буде також корисним для вирізнання України як самостійної держави [1]. О.В. Любашенко також пише про необхідність запровадження викладання української мови за кордоном і пропонує використовувати раціональний підхід, заснований на фахових потребах мовця [5]. Зауважимо, що у цих та інших подібних дослідженнях досі не запропоновано конкретної методики популяризації української мови, не визначено механізм державно-мовної політики, засади якої у прерогативі формуються саме у сфері вищої освіти і найдієвіше – через запровадження актуальних мовних дисциплін. Сьогодні в університетах українська мова засвоюється насамперед у дисциплінарному курсі «Українська мова професійного спрямування», який потребує програмного оновлення. Проте немає наукових праць щодо вивчення структурно-змістових інновацій цієї затребуваної дисципліни зокрема та мовної освіти в цілому через призму такої педагогічної галузі, як теорія і методика управління освітою.

Мета статті – здійснити порівняльний аналіз організації філологічної освіти з офіційно-державних національних мов у вишах Польщі та України.

Поставлена мета реалізовувалася у таких **завданнях**: 1) дослідити кафедральну будову філологічних факультетів Польщі та України з боку якісно-кількісних особливостей; 2) конкретизувати зміст мовної освіти з погляду дисциплінарного навантаження; 3) вивчити зміст мовної освіти з погляду фахової кваліфікації; 4) прослідкувати особливості державно-мовної політики Польщі, що проводиться на базі вишів; 5) сформулювати пропозиції щодо можливості нівелювання виявлених неузгодженостей та впровадження новітніх ідей польського досвіду з метою модернізації мовної освіти України.

Методи дослідження

Для збору фактичного матеріалу застосовувалися первинні наукові методи: метод вивчення джерел (педагогічно-методичної літератури та нормативно-законодавчих актів з питань мовної політики); метод безпосереднього спостереження та метод опитування через прийом інтерв'ювання викладачів та адміністративних співробітників польських вишів (під час стажування у Ягеллонському університеті м. Кракова, травень 2017 р.); спеціальні лінгвістичні методи редагування і перекладу інформації з польської мови (зокрема польських законодавчих актів – акту про польську мову та закону про вищу освіту [7; 8]). У межах основного аналізу організації філологічної освіти застосовано такий комплекс емпіричних методів: метод опису із прийомами порівняння, синтезу й узагальнення теоретичної та денотативної інформації; методи порівняльного аналізу та факторного аналізу зібраного матеріалу; метод симптоматичної статистики (для кількісного зіставлення особливостей кафедральної будови та дисциплінарного навантаження

філологічних факультетів з метою виявлення їх якісних характеристик).

Результати дослідження

Для вивчення мовної освіти у ЄС ми обрали освіту Польщі як однієї з країн Вишигірської четвірки, близької нам щодо геополітичного розвитку, представниці східної Європи.

Адекватним буде порівняльний аналіз найстарішого і найбільшого польського вишу, також одного з найстаріших у Європі, Ягеллонського університету у Кракові (пол. *Uniwersytet Jagielloński*, 1364 року заснування, далі ЯУ), що пропагує класичну освіту, з такими українськими вишами, еквівалентним йому за названими ознаками, як Київським національним університетом імені Тараса Шевченка (1834 року заснування, далі КНУШ) та Львівським національним університетом імені Івана Франка (1661 року заснування, далі ЛНУФ). Розгляд польського вишу виявив своєрідність кафедральної будови мовного факультету та наявність нових дисциплін, які не викладаються в українських класичних вишах і, таким чином, можуть послужити новим баченням мовної освіти.

Філологічний факультет польського вишу є титульно національним – це «Факультет польської філології» (пол. *Wydział Polonistyki*). Він представлений 18-ма кафедрами, серед яких, окрім фахових, також є 6 кафедр із загальноосвітніх дисциплін. В Україні українська філологія представлена на загальних філологічних факультетах і лише 7-ма (Інститут філології КНУШ) та 5-ма (Факультет філології ЛНУФ) лінгвістично-літературними кафедрами. Освіта з полоністики в ЯУ представлена 5-ма кафедрами, а україністика – 3-ма (КНУШ) і 2-ма (ЛНУФ) кафедрами. Кафедри польського ЯУ та українського КНУШ є хоч і не тотожними, але еквівалентними щодо схожості найменувань і дисциплінарного наповнення (Табл. 1).

Таблиця 1.

Порівняльний аналіз мовних кафедр ЯУ та КНУШ

Кафедри полоністики в Польщі (ЯУ)	Кафедри україністики в Україні (КНУШ)
кафедра теорії комунікації (пол. <i>katedra Teorii Komunikacji</i>)	кафедра стилістики та мовної комунікації
кафедра культурології та соціолінгвістики (пол. <i>katedra Lingwistyki Kulturowej i Socjolingwistyki</i>)	
кафедра історії мови та діалектології (пол. <i>katedra Historii Języka i Dialektologii</i>)	кафедра української мови та прикладної лінгвістики
кафедра сучасної польської мови (пол. <i>katedra Współczesnego Języka Polskiego</i>)	
кафедра польської мови як іноземної (пол. <i>katedra Języka Polskiego jako Obcego</i>)	кафедра української та російської мов як іноземних

Таблиця демонструє ємність українських кафедр, кожна з яких відповідає двом польським кафедрам. Отже, аналіз мовної освіти Польщі свідчить про подвоєну кількісно-якісну перевагу своєї кафедральної будови, що виявляється у співвідношенні таких середніх показників: 12 польських до 6 українських загально-філологічних кафедр, 5 польських до 2,5 українських лінгвістичних кафедр.

Стосовно кафедр із загальноосвітніх дисциплін гуманітарного напрямку, то в польському виші вони адаптовані для освіти філологів-полоністів, а в українських вишах на мовних факультетах вони просто відсутні. ЯУ демонструє різноманіття таких кафедр, які мають філософський і навіть театральний напрями, а саме: 1) філософський (кафедра антропології літературних та культурних досліджень – пол. *katedra*

Antropologii Literatury i Badań Kulturowych; кафедра культурології та соціолінгвістики – пол. *katedra Lingwistyki Kulturowej i Socjolingwistyki*); 2) театральний (кафедра театру і драматургії – пол. *katedra Teatru i Dramatu*). Остання пропонує цілий спектр спеціальних дисциплін, призначених для «відшліфування» мовної майстерності майбутнього філолога-полоніста, постановки гарної дикції (що є однією з обов'язкових вимог для кандидатів на посаду викладача польської мови як іноземної). Українська філологічна освіта представлена лише одним спецкурсом на 18 лекційних годин «Мовна майстерність філолога» (КНУШ).

Польська мовна освіта приділяє багато уваги питанню культури та захисту польської мови, демонструючи, таким чином, механізм втілення у життя норм мовного законодавства. В Акті про польську мову від 7 жовтня 1999 р. (*Ustawa z dnia 7 października 1999 r. O języku polskim [7]*) сейм Польщі прописав вимогу про захист польської мови, що полягає, зокрема в турботі про правильне її використання, запобіганні її вульгаризації, поширенні знань про неї та її ролі в культурі (стаття 3 Акту про польську мову). Дієвість урядових приписів демонструється факультетом польської філології ЯУ, на якому фактично кожна кафедра має у своєму дисциплінарному навантаженні спецкурси з мовної культури, наприклад: дисципліна «Культура польської мови» (пол. *Kultura języka polskiego*) на кафедрі культурології та соціолінгвістики і майже рівнозначна їй «Культура мови» (пол. *Kultura języka*) на кафедрі сучасної польської мови цього ж факультету.

Кафедра культурології та соціолінгвістики (*katedra Lingwistyki Kulturowej i Socjolingwistyki*) зацікавила великою кількістю спецкурсів, корелятивних за предметом «культура польської мови», а саме: «Благородна і пустотлива мова» (пол. *Język grzeczny i niegrzeczny*); «Практична стилістика та мовна культура» (пол. *Stylistyka praktyczna i kultura języka*); «Польська мова в соціолінгвістичному плані – у рамках культурної лінгвістики та соціолінгвістики» (пол. *Język polski w ujęciu socjolingwistycznym – w ramach bloku Lingwistyki kulturowej i socjolingwistyki*); «Власні назви в польській культурі» (пол. *Nazwy własne w kulturze polskiej*); «Народна та національна етнолінгвістика» (пол. *Etnolingwistyka ludowa i narodowa*; вивчає соціальні та територіальні діалекти з погляду літературного та розмовно-побутового видів мовлення).

Аналізована наразі кафедра також забезпечує викладання польської мови професійного спрямування у вигляді лінгвістичних дисциплін з конкретизацією фахової мови. Так, в польських галузевих вишах чи на окремих факультетах поширене викладання спецкурсів: «Медична польська» (пол. «*Medical Polish*»), «Польська для юристів» (пол. «*Po polsku dla prawników*») чи «Польська юридична мова» (пол. «*Polski język prawniczy*»), «Польська мова для економістів» (пол. «*Język polski dla ekonomistów*») чи

«Текст у навчанні професійної мови на прикладі економіки» (пол. «*Tekst w nauczaniu języka specjalistycznego na przykładzie ekonomii*») тощо.

Аналогічна за специфікою змістового наповнення польській кафедрі культурології та соціолінгвістики є українська кафедра стилістики та мовної комунікації КНУШ. Предметне навантаження вітчизняної кафедри становлять «Ділова українська мова», «Українська мова для професійного спілкування», «Українське термінознавство», які є лінгвістичними дисциплінами загальногалузевого змісту і, таким чином, не можуть бути ефективними в освоєнні українськими студентами необхідної за їх фахом лексики. Безумовно, для України буде корисним досвідом, взятим з організації мовної освіти в Польщі, введення дисципліни «Культура української мови» та модернізація дисципліни «Українська мова професійного спрямування» з конкретизацією фахової лексики для кожної галузі знань.

Величезного значення поляки надають дослідженню на факультетах полоністики розвитку польської мови та наукових досліджень з полоністики за межами Польщі, а тому звертають на себе увагу такі кафедри ЯУ: 1) кафедра міжнародних студій з полоністики (пол. *katedra Międzynarodowych Studiów Polonistycznych*); 2) кафедра літературної культури прикордоння (пол. *katedra Kultury Literackiej Pogranicza*). Ідея кафедри літературної культури прикордоння ЯУ була навіяна у свій час новоствореною кафедрою польської філології в університеті Вільнюса, який символізує для польських інтелігентів Велике князівство Литовське з колишньою у її складі республікою Польща. Сьогодні кафедра літературної культури прикордоння займається дослідженнями польськомовних літературних середовищ на межі сусідніх країн (затребувані наукові теми «Літературне життя Вільнюської області», «Література Великого князівства Литовського на кордоні культур», «Культурні проблеми на стику етнічного польсько-німецької мови в колишньої польської Лівонії»), активно організовує міжнародні дослідницькі проекти.

Черговим цікавим навиком для мовної освіти в Україні, почерпнутим з польського досвіду, є освітній напрям «Польська мова в соціальному зв'язку», який пропонує акредитовану Міністерством національної освіти Польщі (пол. *Ministerstwo Edukacji Narodowej*) спеціальність «Навчання польської мови як зовнішньої і другої» із кваліфікацією «Викладач польської мови як іноземної» за програмою підготовки магістрів на базі бакалаврської освіти за спеціальністю «Польська мова і література». Також на базі вже магістерської програми пропонується аспірантура, призначена для випускників філологічних студій, які хочуть отримати додаткову спеціалізацію, захистивши дисертаційне дослідження з викладання польської мови як іноземної.

Для опанування цього фаху в польському виші розроблено систему навчальних дисциплін, зокрема:

1) глотодидактика; 2) психолого-дидактичні основи навчального процесу; 3) особливості навчання мовним підсистемам (фонетики, граматики, лексикології); 4) способи розвитку мовних навичок (аудіювання, говоріння, читання і письма) з використанням міжкультурного підходу; 5) культура Польщі, її історія тощо. Програмою передбачена педагогічна практика з іноземними учнями, яку студенти можуть пройти: 1) усередині країни (у літній школі при центрі польської мови та культури у світі ЯУ; у Британській Міжнародній школі у Кракові); 2) за кордоном (в Новій польській школі у Парижі). Існує щорічна державна програма підвищення кваліфікації уже дипломованих спеціалістів за фахом «Викладач польської мови як іноземної» у рамках співпраці Міністерства національної освіти Польщі з університетськими мовними центрами за кордоном.

По закінченню магістерського курсу за фахом «Викладач польської мови як іноземної» для молодих спеціалістів відкриваються чималі можливості працевлаштування, зокрема на такі посади: 1) викладач польської мови як іноземної у школах і вищах Польщі та за кордоном; 2) культурно-просвітницький працівник у центрах польської культури за кордоном; 3) методологічний радник з мовних питань у польських посольствах [8].

Основна мета мовної освіти в Польщі – використання отриманих знань та навичок філологами-полоністами для збереження й пропагування національно-культурної ідентичності та державної єдності.

Наразі відповідну нашій державі кваліфікацію «Викладач української мови як іноземної» українські виші майже не пропонують. Є дійсно поодинокі випадки такої спеціалізації – лише на кафедрі української мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Хоча така гілка україністики є затребуваною. Іноземні студенти є перспективною сферою освіти держави. Актуальність проблеми чітко означено в наказі Міністерства освіти і науки України № 997 від 18 серпня 2016 року [6], за яким слід «забезпечити вивчення державної мови іноземними студентами та аспірантами...», та у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти [2], у яких йдеться про «підтримку плюрилінгвізму у пан-європейському контексті». Нині постає нагальне питання дефіциту висококваліфікованих кадрів з української глотодидактики, для вирішення якої загальної кваліфікації «Вчитель української мови і літератури» вітчизняних педагогічних університетів і двотижневих курсів підвищення кваліфікації за темою «Інноватика у викладанні української мови як іноземної» Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова недостатньо. Наразі методичне забезпечення з цієї галузі української лінгводидактики презентоване лише у вигляді вибіркової дисципліни «Українська мова як іноземна: теорія і практика викладання» з аудиторним наванта-

женням у 26 годин (кафедра української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія»). Таким чином, маємо досить полегшені якісно-кваліфікаційні вимоги до фахової галузі, що виконує важливу національно-культурологічну та виразно утилітарну функції в освітній сфері держави.

Висновки

Порівняльний аналіз організації філологічної освіти встановив, що мовні факультети Польщі та України стосовно кафедральної будови, дисциплінарного навантаження та фахової кваліфікації загалом майже еквівалентні, проте одночасно виявив деякі розбіжності.

1. Стосовно кафедральної будови Польща демонструє, на відміну від України, подвоєну кількісну перевагу (співвідношення середніх показників: 12 до 6 загально-філологічних кафедр; 5 до 2,5 лінгвістичних кафедр) та значне змістове різноманіття (наявність в Польщі 6 загальноосвітніх кафедр філософського і театрального напрямів, адаптованих для освіти філологів; 2 кафедр з міжнародних лінгвістичних студій та з літератури прикордоння).

2. Щодо особливостей дисциплінарного наповнення мовної освіти в Польщі, то звертає на себе увагу велика кількість лінгвістичних дисциплін з культури польської мови (близько 7-ми спецкурсів «Культура мови») та мов професійного спрямування з конкретизацією фахового мовлення.

3. Особливістю фахової кваліфікації польської мовної освіти є затребувана спеціалізація «Викладач польської мови як іноземної» за програмами підготовки магістрів та аспірантів.

4. Мовна освіта Польщі є частиною її мовної політики, оскільки безпосередньо втілює у життя приписи мовного законодавства щодо дотримання і розвитку норм культури мови, зокрема через викладання у широкому спектрі дисциплін з культури польської мови і через підготовку фахівців-філологів, вихованих у єдності національно-патріотичного духу та засад європейського плюрилінгвізму.

5. Використання польського досвіду щодо структурно-змістової модернізації мовної освіти України передбачає виконання таких нагальних завдань: 1) виокремлення із загальномовних філологічних факультетів провідних університетів України самостійних україністичних факультетів; 2) відновлення попереднього розширеного складу кафедр цих факультетів та впровадження нових дисциплін, удосконалення змісту їх програм; 3) модернізація дисципліни «Українська мова професійного спрямування» з конкретизацією фахової лексики для кожної галузі освіти; 4) підготовка і поширення фахової кваліфікації «Викладач української мови як іноземної», зокрема за програмою магістрів з розробкою комплексу необхідних дисциплін; 5) створення у нефілологічних університетах кафедр культури української мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бублик Л. Мовна політика як складова національної політики держави: міжнародний аспект / Л. Бублик // Незалежний культурологічний часопис «І» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ji-magazine.lviv.ua/2015/Bublyk_Movna_polityka.htm
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, виклад, оцінювання / Наук.ред укр. видання С.Ю.Ніколаєва. Перекл. з англ. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Закон України про вищу освіту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
4. Лопушинський І.П. Забезпечення конституційного статусу державної мови у вищій школі України сьогодні як належна перспектива мовленнєвої фахової практики [Електронний ресурс] / І. П. Лопушинський. – Режим доступу:

<http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/SOCIALNA/04-LOPUSHCINSKIY.pdf>

5. Любашенко О.В. Мовна освіта: європейські тенденції і перспективи розвитку української лінгводидактики / О. В. Любашенко // Актуальні проблеми української лінгводидактики. Наукові записки. Серія: Педагогіка. – 2012. – № 1. – С. 11-15.
6. Наказ Міністерства освіти і науки України № 997 від 18 серпня 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua>
7. Ustawa z dnia 7 października 1999 r. O języku polskim. – Retrieved from: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf>
8. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym. – Dziennik Ustaw. – 2005. – № 164. – poz. 1365. – 21 s.

REFERENCES

1. Bublyk, L. *Movna polityka yak skladova natsionalnoi polityky derzhavy: mizhnarodnyi aspekt [Language policy as a component of the national policy of the state: the international dimension]. Nezaleznyi kulturolohichni chasopys «Yi» – Independent cultural magazine "I".* Retrieved from: http://www.ji-magazine.lviv.ua/2015/Bublyk_Movna_polityka.htm [in Ukrainian].
2. Nikolaieva, S.Yu. (2003). *Zahalnoevropeyski Rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vyklad, otsiniuvannia [European-wide Recommendations on Language Education: Study, Presentation, Evaluation].* Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
3. *Zakon Ukrainy pro vyshchu osvitu [Law of Ukraine on Higher Education].* Retrieved from: <http://www.rada.gov.ua> [in Ukrainian].
4. Lopushynskiy, I.P. *Zabezpechennia konstytutsiinoho statusu derzhavnoi movy u vyshchii shkoli Ukrainy sohodennia yak nalezhna perspektyva movlennievoi fakhovoi praktyky [Ensuring the Constitutional Status of the State Language in the Higher School of Ukraine Today as the Appropriate Perspective*

of Speech Professional Practice]. Retrieved from: <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/SOCIALNA/04-LOPUSHCINSKIY.pdf> [in Ukrainian].

5. Liubashenko, O.V. (2012). *Movna osvita: yevropeyski tendentsii i perspektyvy rozvytku ukrainskoi lnhvodydaktyky [Language Education: European Trends and Prospects for the Development of Ukrainian Linguodidactics]. Aktualni problemy ukrainskoi lnhvodydaktyky. Naukovi zapysky. Serii: Pedahohika – Actual problems of Ukrainian linguodidactics. Proceedings. Series: Pedagogy, 1, 11-15 [in Ukrainian].*
6. *Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy # 997 vid 18 serpnia 2016 roku [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 997 dated August 18, 2016].* Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua> [in Ukrainian].
7. Ustawa z dnia 7 października 1999 r. O języku polskim. Retrieved from: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf> [in Polish].
8. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym. (2005). *Dziennik Ustaw.* № 164. poz. 1365. [in Polish].

Olha Prysiazhniuk,

*PhD (Candidate of Philological Sciences), associate professor,
Department of Humanities and Science,
Interregional Academy of Personnel Management,
2, Frometivska Str., Kyiv, Ukraine*

COMPARATIVE ANALYSIS OF LANGUAGE EDUCATION ORGANIZATION AT UNIVERSITIES IN POLAND AND UKRAINE

Taking into account the relevance of reforms in the framework of the integration of the Ukrainian education into the European education model, comparative and factual analyses of the organization of language education in terms of teaching official state languages at universities of Poland and Ukraine have been carried out. The oldest and largest Polish university, the Jagiellonian University in Krakow (founded in 1364), promoting classical education, was compared with Taras Shevchenko National University of Kyiv (founded in 1834) and The Ivan Franko National University of Lviv (founded in 1661). The analysis was focused on the university structure (namely, their departments), disciplines and professional qualifications. The following results have been obtained: 1) concerning the structure of the departments, Poland has twice as many departments as compared to Ukraine; 2) regarding the peculiarities of the disciplinary

content of language education in Poland, they have a great number of linguistic disciplines in the culture of the Polish language and language for specific purposes; 3) a distinct feature of the Polish language education is a high-demand specialization “Teacher of Polish as a Foreign Language” according to the programs of master’s and postgraduate training; 4) Polish language education is a part of its linguistic policy, since it directly implements the provisions of linguistic legislation on the observance and development of the norms of the language culture. The advanced achievements of Polish pedagogical experience that are worth considering for applying for the modernization of language education in Ukraine have been highlighted, namely: independent Ukrainian language faculties must be singled out from general philological ones; new advanced language disciplines should be implemented into the curricula; the discipline “Ukrainian Language for Specific Purposes” should be specified according to a specialty chosen; disciplines “Ukrainian Language Culture” and “Teacher of Ukrainian as a Foreign Language” (this one is for master-degree students as a specialty subject) should be introduced into the curricula.

Keywords: language education, national philology, state language, official language, higher education, faculty, department, discipline, Ukraine, Poland.

Submitted on November, 22, 2017

Рецензент: д. пед. н., проф. Н. Рідей
